

Paul TIMOTHYT aw ańk Pēniata

¹ Nu' Paul, God tunatyayat ahpiy Jesus Christ ayaatnihqa it penta, it qatsit itamumi awiniw-taqat Christ Jesus ahpiynihqat tūaawnaniqe ōviy ayaiwtaqa.

² Nu itiy pas aw iunańway Timothy ōqalanta. Nam okwálni, núokwa, pu kwakwha unańwa God Itanay ańqw ūmi pitsíwtaa, pu Itahtutuyqawhqay Jesus Christ ańq'ō.

Thanksgiving and Encouragement

³ Pas nu God aw hahlayhtima ítii. Put hapi nu pas suyan unańway'kańw tumalay'ta, inamuy hin hinhtotiqat pan'i. Nu yūmosa inawakinpiy ań uń u'nantima, mimhikqat, pu talōńwintiwhqat ań'a.

⁴ Okiw ura um pakmumuńwuniqw, nu put u'ni'taqe pas nu as ūmi yórike' hahlayhtiniqey okiw nāwakna,

⁵ Pas ura um pas antsa qapēvewni'taqw nu put u'ni'taqe ōviy'o. Pay ura uhso Lois piw qaōwítuptsiwni'ta, pu uńu Eunice pīwu; noqw pay ōviy um soon piw qa pantani.

⁶ Noqw ōviy nu nāt piw uń u'nanani. Ura nu ūmi matyawhq, um God ańqw hihta kuwahtiput makiwa. Taay, um put kuwahtiput apitoyni'te' put akw mońwvasni.

⁷ Pi God Hikwsiy itamuy máqahqe, itamuy maqaswuwni'yunwniqat qa pan itamuy

unañwtoyna. Pi Hikwsi itamuy öqalat, nami'nañwat, pu pas suyan wuwnit maqa.

⁸ Noqw öviy um Itahtutuyqawhqay nuhtumi yuaataniqey qa hahmanni, pu piw nuy put eñem sivilawhqata. Um lomatuawit yuaataniqey ep kãnanvotqey añ nakwhani'tani; sam pi um God öqalayay akw put añ kuyvani.

⁹ Pi pam hapi itamuy ayo oya; nihqe itamuy suan hinwisniqat öviy itamuy wánwayi, itah-hintsakpiy qa öviynit, nãp tunatyay, pu núokway ahpiy'o. Pi pam tūwaqatsit nãt qa yukut, pay pepeq it Christ Jesus añ itamuy núokway máqaniqey yuku.

¹⁰ Nikañw pas yepehaq pu' itamuy ayo óyahqa Jesus Christ pítuhqe mokiwuy öqalayay súlawtaqw, God itamuy hin ayo óyaniqey tunvotna, lomatuawit ahpiy'o;

¹¹ Nihqe nuy ayataqe, put lavayiyat yuaataniqat aw nuy tavi, imuy qa-Jew-sinmuy tutuqaynaniqata.

¹² Noqw put pantaqat öviy nu yāyan hihta añ kãnanvota. Nikañw pay nu qa hahmana; pi nu hakiy aw tuptsiwhqey suyan navoti'ta; nihqe nu put aw hihta mātapaq, pas kurs hin pam hisat pítuniqey qa aqw pahsavo put aw tunatyaltiniqat nu qapēvewna.

¹³ Nuy hin lavayit suan tūtutuqaynaqat um u'ni'kañw, pan tūtutuqaynani Christ Jesus qapēvewnakañw, put aw unañway'kañwo.

¹⁴ Pi Qahováriwtaqa Hikwsi itah'unañwpeq qátuhqa ūmi hihta pas hihkay'taqat kuwahti. Taay, um put pās aw tunatyawkañw tavi'tani.

¹⁵ Noqw it pay um navoti'ta: Ima Asiat

añqwyaqam sohsoyam nuy mātatvet, nuy tatamhtota. Noqw i' Phygelus, pu Hermogenes puma nuhtuma.

¹⁶ Pas pay Tutuyqawhqa okiw Onesiphorus ep kīvituy ōkwatuwni. Kwakwhat pi pam qa sūs inumi unañwtavi; nihqe nuy qa hahmana, nāmahin pi nuy sivikive pakiwtaq'ö.

¹⁷ Nihqe öviy ura pam Rome epnihqe, nuy pās hepqe tuwa.

¹⁸ Pu ahpiy pay Ephesus epeq hihsa'haqam hihta añ inumi unañwtapqat pay um put pās navoti'ta. Okiw nam Tutuyqawhqa pite', put ōkwatuwni.

2

A Loyal Soldier of Christ Jesus

¹ Noqw öviy'ö itii, um núokwat Christ Jesus ah-piynihqat akw ö'qalni.

² Ura nu kaysiwhqamuy tutuqaynaqw, um pep inumi tūqayta. Um put hapi tuwat hakimuy qa paysoq hintsatskaqamuy amumi mātapaq, puma put tuwat tūtutuqaynayani.

³ Um Christ Jesus eñem kānavotpit añ kuytani, solāwat qa hihta tusi'taqat añ'i.

⁴ Qa haq pi hak tuwvöhtinumqa yep qatsit ep hīhihta hintsatskiwhqat akw nāsoontsahtsana. Taq pam panhte' soon moñwiw unañwveni.

⁵ Wawarsqa a'nö hoñvinen hihta ahsate', put kwúsuñwu. Pam nawus sohsok kaptsi'tiwhqat añ hinme' put ahsatañwu.

⁶ Pasva tumalay'taqa soon qa mohti aniwnit nösñwu.

⁷ Nu ūmi hihta lavayhtiḡw um aw wūwani. Pay ason Tutuyḡawhḡa soon uñ ḡa māmatsnani.

⁸ Ura Jesus Christ, David natkoat, mokiwuy añḡw ahoy tātayi. It lomatuawit hapi nu sinmuy āwinta.

⁹ Nihḡe put ep nu hīhihta añ kānanvota, ḡaan-hintsakḡat an'i. Hikis pi nu pas som'iwta. Nikañw pay God lavayiat ḡa som'iwta.

¹⁰ Paniḡw pi nu ōviy añ hakimuy namorsti-wyaḡamuy amuñem iit hihta añ kuyta, pas pay okiw puma Christ Jesus ahpiy ayo nōñakiwte', put amum sutsep kaptsi'tiwyaniḡat ōviy'o.

¹¹ Pay i' lavayi pas antsa: Kurs itam Christ amum soe' piw amum yesni.

¹² Itam kānavotpit añ nakwhani'yuñwe', put amum moñw'iwyuñwni. Itam put ḡa tuwi'yuñḡey pañḡaḡwaḡw, pay pam piw itamuy ḡa tuwi'taḡey pañḡawni.

¹³ Nikañw pam soon hihta ep nāatsatoynani; nihḡe ōviy soon atsáy'mani; nāmahin pi as itam atsáy'wisḡ'ō.

An Approved Worker

¹⁴ Iit yantaḡat um pumuy añ ahoy u'nantoynani. Tutuyḡawhḡat aw yankañw pumuy amumi pañḡawhḡ, puma lavayit ep ḡa nāñwuy'yuñwni. Taḡ pam pantaḡa lavayi soon hihta apitini, pay soḡ aw tūḡayyuñḡamuy wuwniyamuy nukushintsanni.

¹⁵ Um God unañwveniḡey añ ōḡalni. Um it lavayit pas antsanihḡat suan tūtutuḡayne', uhtumalay ḡa hahmanni.

16 Nikañw hapi um pay añ hihta an'e'wakw nukuslavayit qe'ni. Pan lavayi'yunqam soq sinmuy God añqw lasnayañwu.

17 Noqw pumuy lavayiam ankituyat an ep wūyak'iwmañwu. Pumuy panyunqamuy hapi amunaqw i' Hymenaeus-niqw pu Philetus puma nuhtuma.

18 Puma it lavayit pas antsanihqat añqw lasqe, pay yaw ahoy yesvaniwniqa añ ruhpakqat pañqawlawhqe pētuy qapēvewniamuy hovala.

19 Noqw pay pi God kiyat tukwyayhniat hūrs yukiwta, it yantaqat akw tuvoylay'kañwo: Tutuyqawhqa nāp sinomuy tuwimuy'ta, it akw'a, pu piw Sohsoyam Christ natñwaniyat tuñwni'yunqam qaanhintsatskiwhqat añqw ayo'yani, it akw'a.

20 Pay pi haqam kahaksinot kiyat ep hihinyunqa tsatsqapta. Pēhu palasivat añqw yukiwyunñwu, pu pēhu qōtsāsivat añq'ō, pu pēhu kohot añq'ō, pu pēhu tsōqat añq'ō. Sinom pēhut añ nōnovañwu, pu pēhut aqw novaakwsinwput maspayañwu.

21 Noqw ōviy hak haqam qaanhטיפut añqw nākwañ'ewakwte', pam hihta nukñwat aw ápini. Pam Tutuyqawhqat aw nānoi'te', sohsok hihta lolmat tumalay'taniqey aw moñwvas'iwtani.

22 Oviy um nuvō'nañwat pay aw qa unañwtavi'tani; ayam tōtimuy hin hinyunqat um qa panmat suan hinmaniqey añ ō'qalni, qapēvewnaniqeyu, nuhtumi unañway'taniqeyu, kwakwhat qátuniqeyu, añ hakim suan unañway'kañw Tutuyqawhqat aw nāwakinwisqamuy hin hinwisqat pan'i.

23 Nikañw um pay an'e'wakw lavayit, ñasta navotit ahpiynihqat qa aw unañwtavi'tani; taq put

pantaqat ahpiy hakim nānwuy'totañwu.

²⁴ Pi Tutuyqawhqat tumal'ayaat hakiy amum qa nānwuy'tamantani. Pay pam sohsokmuy pāsmantani; tūtutuqaynaniqey tuwi'tamantani; qa suy'tsivuni;

²⁵ Pās unañway'kañw, put aw rohomnumyaqamuy amumi yuaatani; pay hisnen God amuñem pan yukuqw, puma nāp tunatyay añqw lasye', it navotit pas antsanihqat nānakwhani.

²⁶ Nen Nukpanat huhuwihpiyat añqw ayo nõñakni, puma as kwisyaqe, put-sa aw tuqayvasi'yuñwa.

3

The Last Days

¹ Pu it um piw navoti'tani: Nāt qatsíso'ñwamiq qatuvostini.

² Nāt sinom nennem-sa hihta tunatyawyuñwni; qa nāp hihta himuy tuñlay'yuñwni; hihta kwiviyuaatotani; kwivi'nañway'yuñwni; nuhtumiq tutsíwyuaatotani; yumuy, namuy qa amumi tūqayyuñwni; hihta qa tsúyakyamantani; God qa kaptsi'yuñwni;

³ Tūqahahlayyani; namiyukiy tutkilalwani, hihta tūatsatotoynayani; qa namituyqawi'yuñwni; a'nō unañway'yuñwni; añ lomayesqamuy amumi qa suhtaq'ewyani;

⁴ Nānamiq nukpanhtotini; hihta ep qa tunatyaltotimantani; nātsotskanayamantani; God aw qa unañway'kahkañw, kwañwáewhpit-sa añ nāhahlayyani.

5 Pay as God aw tuptsiwni'yuñqey pan hiñqaqwakahkañw, put öqalayay qa nānawaknani. Um pan hinyuñqamuy qa amu'puñalni.

6 Ima hapi hakim kīnawit yuñtinumyaqe tuskapmomoymuy, qaanhtipuy akw mañwúiwyuñqamuy, hīhihta tuñlayiy akw ūnawisqamuy añwutiwisa.

7 Momoyam pan hinyuñqam as sutsep hihta tutuqayyakahkañw, pas soon hihta pas antsanihqat tuwi'vayani.

8 Noqw pay pi ura Jannes-niqw pu Jambres puma Moses ehpewi wunuptuqw, pay öviy hapi pan ima it tutuqayhpit pas antsanihqat aw rohomnumya, nukuswuwni'yuñqamu, God aw tuptsiwnit añqw lasyaqamu.

9 Nikañw kurs hin puma haqami ökini. Pi pumuy an'e'wakw hintsakpam susmataqtini, pumuy taqatuy hintsakpam hin mātaqtiqat pan'i.

Last Instructions

10 Noqw pay pi um nuy hin hinmaqat pās navoti'ta, nuy hihta tūtutuqaynaqata, nu hin qatsi'taqata, nu hihta añ ö'qalqata, nu hin God qapēvewnaqata, hihta añ wuhko maqaptsi'taqata, nuhtumi unañway'taqata, qa súokiwhitiñwuqata.

11 Ura nu Antioch ep hihta añ okiwsahsaniwa, pu Iconiam ep'e, pu Lystrat ep'e. Ura nu hīhihta añ kānanvota; noqw pay Tutuyqawhqa nuy put sohsok añqw ayo tavi.

12 Nikañwo, pay sohsoyam Christ Jesus aw tōnalte', God unañwveyaniqey nānawaknaqam pas kurs hin qa okiwsahsaniwyani.

13 Nīkañw ima añ nūnukpanht, hihta añ tūnaheptiwisqam suyhtsepñwat qalomáhinwisni; tūunatotoynayani, piw nāp ūnatotini.

14 Noq̄w um hapi hihta tūqayh̄qey, pu nātuptsiwnaqey añ yūmosa hinmani, um hakiy añq̄w kwúsuh̄qey put u'ni'kañwo.

15 Pi um uhtsakoy añqaq̄w tutuvenit tuwi'ta. Ni-h̄qe put akw um suan unañwtalwuwni'vage, Jesus Christ aw tuptsiwh̄qe, ayo yama.

16 Sohsoy God lavayiat hapi put Hikwsiyat ahpiy pan pēniwa; nih̄qe hihta tutuqaynaniqey aw apiiwta, hakiy hihta ep öwihiniwh̄tiq̄w put ep u'nananiqey aw'i, pu hakiy suwip táviniqey aw'i, pu hakiy hin súan hinmaniqat put tutuwnaniqey aw'i.

17 God tumal'ayaat put ahpiy pās pasiwta; pu sohsok lolmat tumalat aw pās na'sas'iwta.

4

1 Paniq̄w hapi öviy nu God aw yankañw un̄ ayatani, pu Tutuyqawh̄qat Jesus Christ aw yankañwo; pam hapi mātake', moñwtaviwe', añ yesqamuy, pu pay so'pumuy hinwat yukunani.

2 Nu ūmi pas pañqawni: Um lavayit yuaatani, nāp hísat nukwáñw'ewh̄tiq̄w, pu pay nāmahin sen qa nukwáñw'ewh̄tiq̄w, um hakiy aw put ep písq̄mantani. Hakiy hihta ep öwihiniwh̄tiq̄w, um hakiy u'nanamantani, mēwamantani, pu qa nañ'ekni'kañw sinmuy öqawhtoynani, pu God lavayiyat tūtutuqaynani.

3 Taq̄ pay nāt haqahpiy sinom hihta suan tutuqayhpit soon aw tūqayyuñwe', kwanwálvayit-sa nanaptaniqey nānawakne', öviy haqe' unañwaam

qatsqat pañ pumuy tutuqaynayaniqamuy nāmi wānwayyani.

⁴ Nen puma it lavayit pas antsanihqat qa aw tuqayvastotat, soq tuwat tūtuwutsit aw unañwtapyani.

⁵ Noqw um hapi sohsok hihta añ pās tunatyaltini, nen kānavotpit añ kuytani; lomatuawit yuaatani; uhtumalmakiway sohsok suan tumalay'tani.

⁶ Taq nu God eñem nīniwniqat aw pitsíwta; pay ka nu tsāvotiqw yañqw ahpiyni.

⁷ Nu itahtuptsiwniy aw pās tunatyawtaqe, put eñem rohomnuma, qanātusi'kañwo. Soñawnen inuñem pōhtavit nu añ kuyva.

⁸ Noqw ōviy Tutuyqawhqa iahsatiy inuñem warani'ta, nuy suan qatsi'taqat ep'e. Nihqe ason pam pite', sinmuy amuñem suan yuke', pep pu' pam inumi put nōani, pu hakim kwañwtoynayakahkañw put nuhtay'yuñqamuy amumi pīwu.

Personal Words

⁹ Um qa nātusi'te' its peqw inumini.

¹⁰ Taq Demas nuy tatamhta, yep qatsit pas hih-tataqee; nihqe Thessalonicat aqwhaqamii. Noqw Crescens Galatiat aw'i. Noqw Titus Dalmatiat aw'i.

¹¹ Pay Luke-sa inumuma. Um Mark wikte', peqw inumini taq pam tumalat añ nuy a'nō paañwanta.

¹² Pu nu Tychicus Ephesus aw hōna.

¹³ Pu nu Troas ep ivōsālay Carpus aw taviqw, um ason peqw put yawmani, pu hīhihta tutuvenita.

Tis õviy himuvukat añ pey'yuñqat um soon añqw qa kímani.

¹⁴ I' palasivat siplawhqa Alexander nuy a'nö qalomáhintsana. Pay ason Tutuyqawhqa put tumalayát añ aw ahoytani.

¹⁵ Noqw put hapi um ep nāmi tunatyaltini; taq pam itahlavayiy ep itamumi a'nö rohomhti.

¹⁶ Nāt nu sūs nēñem lavayhtiqw, qa hak inumum wunu; sohsoyam nuy tatamhtota. Pay hisnen i' yantaqa qa amunkiwakw hintani.

¹⁷ Noqw pay pi as pantotiqw, Tutuyqawhqa inumum wunuwkañw nuy öqalantat, wukotohowuy moañaqw nuy ayo tavi, nu lomatuawit añ ahsupoq tunvotnaqw, sohsoyam qa-Jew-sinom nanaptaniqat õviy'o.

¹⁸ Nihqe pam nāt piw sohsok hihta qalomáhintsatskiwhqat añqw nuy soon qa ayo távini, nen õveqatsit ep moñwtunatyay aw nuy pás wikni. Nam pam sutsep aqwhaqami tayawintiwa.

Final Greetings

¹⁹ Um inuñem Priscat-nikañw pu Aquilat pumuy öqalani, pu Onesiphorus ep kīvituyu.

²⁰ Erastus pay Corinth ep huruhti; noqw nu Trophimus tütuyhqat Miletum ep tavi.

²¹ Um qa nātusi'te', nāt qa tōmō'tiqw peqwni. I' Eubulus uñ öqala, pu Pudens, pu Linus, pu Claudia, pu ahpiy pay sohsoyam Christ aw tuptsiwni'yuñqamu.

²² Nam Tutuyqawhqa Jesus Christ umum yantani. Núokwa umumum yantaa. Nam antaa.

God Lavaiyat An Puhuvasiwni New Testament in Hopi (US:hop:Hopi)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Hopi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Hopi [hop], USA

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Hopi

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
f1558f03-6e18-5edf-b292-77ef05524aff